

Kotimaan kartanoita ja

Mäntsälässä yhden naisen Marjut Jokisen Kartanomatkat räätälöi mainostensa mukaan matkoja ryhmän toiveiden mukaan. Valmiina on tarjolla 140 erilaista ryhmämatkaa.

On kartanoita eri puolilla Suomessa, on kulttuuria ja elämysmatkoja, pikkujoulumatkoja ja monenlaisia retkiä, bussin kanssa tai ilman.

Kartanomatkojen järjestäjänä Marjut Jokisesta tuli edelläkävijä sattumalta. Mäntsälän kunta perusti 1990-luvun puolivälissä työryhmän kehittämään matkailua. Syntyi joukko kartanokierrospaketteja Marjutin ideoina.

Kun kartanokierroksia esiteltiin matkamessuilla 1998, tukkeutui kunnan puhelinvaihde – kysyjä oli niin paljon. Marjut palkattiin kunnan määrääkseen matkailuvirkailijaksi, joka järjesti ryhmille kartanovierailuja ja koulutti oppaita.

RISKILLÄ YRITTÄJÄKSI

Pikkutyöstä alkaen Marjutia ovat kiinnostaneet vieraat kulttuurit, ja matkailuala alkoi kiinnostaa. Ura alkoi matkailuoppaana Helsingissä. Pian tie vei matkatoimistoon, jossa vierähtikin yli kymmenen vuotta.

– Aloitin järjestämällä ryhmämatkoja silloiseen Neuvostoliittoon, joten jouduin heti tekemisiin ryhmämatkustuksen kanssa. Myin ja järjestin välillä matkoja kaikkialle maailmassa, muistelee Marjut.

Hän ei ollut koskaan ajatellut ryhtyvänsä yrittäjäksi.

– Kun työ Mäntsälän kunnan palveluksessa päättyi, otin riskin ja aloin järjestää matkoja itsenäisenä yrittäjänä. Aluksi kartanot Mäntsälässä olivat päätuote.

Nyt valikoimiin kuuluu lukuisia määriä erilaisia kartanoita ja kulttuurimatkoja, puutarha- ja muita teemamatkoja. Ohjelmassa on myös ns. umpimähkämatoja, joiden kohteet tietää vain matkanjohtaja.

Hirvihaaran kartano

Ruukinkuja Fagervikin kartanoalueella

Kuva: Studio Kirsi Westermarck/Kirsi Westermarck

Luostarimäki

Marjut Jokinen kartanopuvussa

Ideoita Marjut kertoo saavansa kiertelemällä itse, lue-malla lehtiä ja kirjoja, osallistumalla tutustumismatkoihin ja messuille sekä omien verkostoidensa kautta.

– Kun suunnittelen uuden paketin, yritän löytää jonkun teeman tai punaisen langan, jonka ympärille matkan voisi rakentaa. Haluan rakentaa tasapainoisen matkan, jossa oli-

si kaikille jotakin. Joskus matka syntyy helposti, mutta joskus on kypsyteltävä kokonaisuutta pidempään. Matkan nimeäminenkin saattaa viedä oman aikansa.

NAISET RANTATIELLÄ

Marjut uskoi, että naisteeman ympärille rakennettu matkakiinnostaisi erilaisia kohderyhmiä.

– Tuusulanjärven taiteilijakodit ja taiteilijat ovat tuttuja monellekin, mutta uutta väriä kierros saisi, kun keskitytään taiteilijoiden vaimoihin ja siihen arkeen, jota naiset pyörittivät kodeissa.

Kun Marjut löysi erinomaisen oppaan, pyörät lähtivät pyörimään.

– Tuusulanjärvi on kokenut uuden tulemisen. Tämä matka

on otettu hyvin vastaan.

Kun keskikesällä on hiljaisempaa, Marjut käy itse tutustumassa uusiin alueisiin.

– Hyppään autoon ja käyn katsomassa jonkin kuulemani paikan. Alueiden matkailutoimistot kutovat myös verkkoja minun ja alueella toimivien matkailuyrittäjien välille.

Tutut oppaat ovat hyviä yhteistyökumppaneita.

Tervakoskelaisten suosikkeja kesäretket

Joka kesä Tervakosken Eläkkeensaajien ohjelmassa on kahden tai kolmen päivän kesäretki.

On käyty Tampereella ja Mäntässä, Verlassa ja Valkealassa, Tammissaareissa, Porissa ja Raumalla, Haminassa, Kotkassa, Lappeenrannassa ja Mikkelissä. On retkeilty Itä-Suomessa ja Pohjois-Karjalassa. Viime kesänä yövyttiin Karjalohjalla Päiväkummussa ja tehtiin sieltä käsin retkiä Lohjalle ja sen ympäristöön.

– Ensinnäkin kyselimme jäseniltä, mihin suuntaan mieli tekee lähteä. Matkailutoimikunnassa puimme ideoita. Paikallinen liikennöitsijä tekee toiveittemme mukaisesti tarjouksen, jota sitten vielä moneen kertaan

viilataan, kertoo kymmenen vuotta matkoja järjestänyt ja vetänyt Ritva Salminen.

– Periaatteenani on ollut, että käytämme oman paikkakunnan liikennöitsijää. Yhteistyö on sujunut hyvin.

– Liikennöitsijä hoitaa kaikki varaukset eli ostamme koko matkan sieltä. Käymme myös paljon teatterissa. Useimmiten Hämeenlinnassa tai Riihimäellä eli tässä lähiseudulla. Vierailimme myös muissa yhdistyksissä, ja niillekin matkoille tarvitaan bussia.

Yhdistys on yleensä tukenut kesäretkeä, muut retket on maksettu kuluksen mukaan.

Ritva Salminen liittyi eläkkeensaajiin heti eläkkeelle jäätyään, ja hänet napattiin lähes kylmiltään – kuten hän itse muistelee – matkavastaavaksi. Hän

Kuva: Pekka Stigell

Turussa tutustuttiin Ruissalon kasvitieteelliseen puutarhaan.

on pitänyt tehtävästään ja on mielsään siitä, että hänen järjestämänsä retket ovat myös olleet suosittuja.

Ritvan työtä ryhtyy jatkamaan Irmeli Ahtila. Hän on joutunut tehtävään samalla tavalla kuin Ritvakin, heti uutena jäsenenä.

– Tulen mukaan yhdistyksen toimintaan heti, kun jään eläkkeelle. Jos jää kotiin, niin sinne sitten varmasti juuttuu. Kukaan ei tule sieltä hakemaan. Minut kyllä houkutteli mukaan sisareni, joka jo pitempään on ollut mukana Tervakosken yhdistyksessä.

– Kevään teatteriretki on jo selvillä. Kesäretken palaset ovat vielä levällään, mutta uskon, että pian kaikki on selvillä. Retkille on aina riittänyt lähti-jöitä ja kohteethan eivät loppu, sanoo Irmeli Ahtila.

kulttuuria

Louhisaari

Ainola

Kuokkalan
museoraitti
Lempäälässä

– Heiltä saan hyviä vinkkejä ja tietoa, mistä vierailijat ovat pitäneet sekä kuinka kauan on varattava aikaa kierroksiin.

Näin ovat syntyneet esimerkiksi Kartanomatkoihin kuusi uutta matkaa Kemiönsaareen. Marjut vietti kaksi päivää saarella ja tutustui kohteisiin tutun oppaan kanssa. Käynnin jälkeen alkoi matkapakettien suunnittelu.

– Mänttä on yksi suosikeistani. Siellä on hienoja kohteita ja se on varsinkin taiteesta kiinnostuneiden unelmakohte.

Ensi kesänä on tarkoitus käydä tutustumassa Keuruun kohteisiin ja saada taas uutta myytävää.

– Olen solminut myös hyvät suhteet alueen majoituskohteisiin ja tulen tarjoamaan kahden päivän ja pidempiä-

kin matkoja ryhmilleni.

AITO ELÄMÄNPIIRI KIINNOSTAA

Kaikki aito on Marjutin mieleen, samoin historialliset kohteet.

– Kartanot kiinnostavat, mutta yhtä lailla myös tavallinen arki ja työelämän elämä. Käyn mielelläni erilaisissa työläiskotimuseoissa ja käsityöläiskortteleissa.

Viime kesänä Marjut ihastui Kuokkalan Museoraittiin Lempäälässä. Kauppiaantalomuseo Haminassa, Palanderin talo Hämeenlinnassa ja Porvaristalo Tammissaareissa ihastuttivat myös. Turun Luostarimäki on hieno kohde.

– Loviisa on viime vuosien löytöjä. Fagervikin kartanoalueen tunnelma sai sydämen sykkimään, mutta niin tapahtuu

PITÄJÄNMÄKELÄISET KARTANOMATKOJEN ASIAKKAANA

Matkailumessuilla 2005 Pitäjänmäen Eläkkeensaajien puheenjohtaja ja rahastonhoitaja päättivät tutustua vain kohteisiin, joihin voi lähteä yhden päivän retkelle. Kummallakaan ei ollut kokemusta matkojen järjestämisestä.

– Mäntsälän kunnan osastolla tapasimme Marjutin. Saimme esitteet, ja vähitellen sytyimme yhden naisen yrityksen tarjouksille, kertoo Hillevi Löytöläinen. Tarjolla oli monta mielenkiintoista kohdetta.

– Takana on melkoinen joukko Marjutin järjestämiä matkoja. Kaikki on aina pelannut, kuten on luvattu, Löytöläinen kiittelee.

Mäntsälän kartanot ovat tulleet tutuiksi. On käyty Mustion linnassa, Brinkhallin kartanossa, Pyhän Olavin kirkossa Sastamalassa, Louhisaaren kartanossa. Tuusulanjärven, Nurmijärven strutsitilalla, merimuseo Wellamossa Kotkassa. Kartanomatkot on räätälöinyt matkat Turkuun, Tampereelle, Hämeenlinnaan, Porvooseen, Naantaliin, Loviisaan ja Riihimäelle toiveiden mukaisesti.

– Kun olemme olleet menossa teatteriin vaikkapa Riihimäelle, Kotkaan, Kouvolaan tai Hämeenlinnaan, olemme saaneet vihjeitä hyvistä ruokapaikoista Marjutilta. Kaksi kertaa olemme olleet joululounaalla Sälinkään kartanossa – ruoka oli niin maukasta, että oli mentävä toisenkin kerran. Viime jouluna Marjutin ehdotuksista kävimme myös Saaren kartanon upeassa Joulumaassa.

Bussiyhtiön Pitäjänmäen Eläkkeensaajat ovat valinneet tarjouskilvan perusteella. Nyt on bussiratisa useimmiten yhdistyksen väen ”luottokuski” Isko Uusimäki Kivistön liikenteestä. Useimmilla retkillä yhdistys osallistuu matkalaisten kustannuksiin eli sponsoroit matkaa.

Museokäynnit, taidenäyttelyt ja lähialueen retket on järjestetty itse.

aina, kun löytää hyvän kohteen. Ruokapaikat ja muutkin kohteet käyn itse testaamassa. En halua myydä ”sikkaa säkissä”. Jos en tiedä ja tunne paikallisia oloja, saan apua tutuilta oppailta ja yhteistyökumppaneilta.

Leena-Maija Tuominen

Kuvat: Marjut Jokinen

Umpimähkämatkalle kerran kesässä

Hyvä mielikuvitus on onnistuneen umpimähkämatkan salaisuus, tietää Elsa Ahlfors.

Ennen kuin **Elsa Ahlforsista** tuli Helsingin Työkyvyttömyyseläkkeensaajien puheenjohtaja 1997, hän oli silmä tarkkana seurannut yhdistyksen matkanvetäjän ja puheenjohtajan matkojen vetämistä ja järjestämistä.

Ura matkanvetäjänä alkoi puheenjohtajuuden myötä ja jatkuu edelleen, vaikka puheenjohtajan nuija on vaihtanut omistajaa.

– Meillä oli pitkäaikainen ”luottokuski” Teuska Aurinkomatkoihin. Riitti, kun sanoi ilmansuunnan, johon mennään, niin hetkessä homma hoitui.

Kuva: Scandinaavian Stock Photo

Matkan tekoon tarvitaan edullinen ja hieno bussi.

Teuska oli koko Suomen tuntija ja tiesi hyvät apajat joka paikasta. Kun Teuska muutama vuosi sitten jäi eläkkeelle,

aloin yksin puuhata matkoja.

Asiat hoituvat, kun jaksaa istua ja räplätä tuntikausia tietokonetta ja etsiä haluamaltaan seudulta menopaikkoja, Elsa Ahlfors tietää.

– Reseptini matkojen järjestämiseen: ensin mielikuvitus liikkeelle, ja kun suunta on selvillä, etsitään hyvät ja halvat yöpymispaikat.

Seuraavaksi on kartoitettava väliomatkat, eli minkä aikaa porukka jaksaa olla syömättä ja jaloittelematta.

– Sitten pitää löytää hyvät ja edulliset ruokapaikat – ei välttämättä ne kaikkein hienoimmat ravintolat. Matkan tekoon tarvitaan edullinen ja hieno bussi, meidän porukka on tottunut saamaan aina hyvää kyytiä. Pakettiin sisältyy ehdottomasti siisti ja ystävällinen kuljettaja.

YHDESSÄ EDULLISEMPAA

– Matkan järjestäjiin on tullut noin kymmenen vuoden aikana vankka ja hyvä suhde, joka on tuonut edullisia tarjouksia. Edullisuus on ryhmämatkojen edellytys, yhtä edullisesti ei yksinään saa matkoja tehtyä.

Joskus Elsa Ahlforsille on ihmetelty, mihin porukkaa voi viedä, kun kaikki paikat on tullut jo nähtyä.

– Suomesta löytyy vielä niin paljon ihmeellisiä nähtävyyksiä, ettei minun elämäni riitä niitä kaikkia edes muutamana sadan kilometrin etäisyydeltä näkemään.

Matkoilla onerimoinen mahdollisuus käydä tutustumassa toisiin EKL:n yhdistysten ystäviin. Parkano, Rauma, Turku ja Joutsa ovat ottaneet meidät

ilomieliin vastaan.

– Oletko nähnyt matkoillasi ”jätäkän taulut”, käynyt Kelevänsaareissa savusaunassa ja Varvojärven uimassa? Yhdistyksemme ja naapuriyhdistyksenkin väki odottaa innoissaan kesäkuun alkua ja vuoden kohokohtaa, umpimähkämätkaa.

Matkalaisille riittää tieto, koska lähdetään, mitä maksaa sekä paluu-aika seuraavana päivänä.

– Matkaan varataan kaksi päivää, ettei tarvitse pitää kiirettä. Laukkuun lääkkeet ja vesipullo. Vaatetus ukkosta ja pakasta vastaan ja mukaan myös iloinen mieli. Sitten vain hyvää matkaa, toivottaa Elsa Ahlfors.

Leena-Maija Tuominen